

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-ל - אלוף

בלבבי משכן אבנה

השיעורים של הרב זמינים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל | 718.521.5231 USA

אלוף

אלוף לשון הגמ' - "אין אלוף אלא הקדוש ברוך הוא שנאמר אלוף נעורי אתה" והוא הנקרא כסדר בלשון רבותינו "אלופו של עולם", זהו האלוף בה"א הידיעה.

וכשהכח הזה משתלשל לתתא - כמו שמבואר בדברי רבותינו המילה **אלוף** מורכבת מב' תיבות, מהתיבה א-ל ומ-פ"ו, א-ל זהו מדת החסד - "חסד א-ל כל היום" ופ"ו זהו גימטריא **אלקים** שהוא מידת הדין, והרי שחלק מהגילוי של **האלוף** הוא בבחינת "מפליא לעשות" כמו שמסביר הרמ"א כידוע בריש אורח חיים את מטבע הברכה בברכת 'אשר יצר' שאנחנו מברכים כמה פעמים בכל יום שחתימת הברכה היא "רופא כל בשר ומפליא לעשות" שהפלא הוא מה שהקב"ה מחבר נשמה וגוף, ובשורש הדברים חיבור של ב' מידות הפוכות - מידת א-ל 'חסד א-ל כל היום' ומידת הדין שזהו **האלקים** - גבורה, צירופם גם יחד הוא גופא נקרא מידת **אלוף** שזה **המפליא** לעשות שהוא מצרף את ההפכים.

ובאופן נוסף הגילוי של **אלוף** הוא מלשון אל"ף-ו', האל"ף כשלעצמו הוא כפי שהוזכר קודם לכן אבל ביחס לזולתו זהו בבחינת 'אאלפך חכמה אאלפך בינה' כמו שדורשת הגמ' בשבת כידוע בדף ק"ד בסוגיא של "אתו דרדקי לבי מדרשא", והרי שה**אלוף** מצרף אל האל"ף את ו' ה**צירוף** והיינו שהוא מצרף אליו את זולתו, זהו ה'אאלפך חכמה - אאלפך בינה' שלא רק שהוא מלמד את זולתו אלא הוא מצטרף אליו כדוגמת אב ובן, רב ותלמיד, 'כל המלמד את בן חבירו תורה כאילו ילדו' שבזה הוא נעשה מצורף אליו שהוא ההמשכה ממנו, זה גדר הו' שמתגלה באלוף, 'אאלפך חכמה - אאלפך בינה'.

כל זה בקצרה ממש כח האלוף המתגלה מצד הקדושה.

אלוף דקלקול בעשיו שנהפך ל-אופל

ומכנגדו, נאמר בתורה לשון של אלוף באלופי עשיו - אלופי אדום, שם נאמר לשון של אלוף - 'זה לעומת זה עשה האלקים' שכשם שיש אלוף בקדושה כך יש אלוף בצד האחר בטומאה, ואלוף בצד האחר הוא מדרגתו של אדום - 'אלופי עשיו'.

מהו האלוף שמתגלה אצל עשיו? - בשורש השורשים כמו שהוזכר "אין אלוף אלא הקב"ה שנאמר אלוף נעורי אתה" ומכנגד עומד מציאותו של עשיו - אדום שיש בו מציאות של אלופים שמסתיר, מעלים ומכסה

את מציאותו יתברך שמו, ואזי הוא מתהפך משם של אלוף למילה אופל בחילוף האותיות מלשון אפילה שנעשה מציאות של הסתרה, מציאות של כסוי. כל מציאותו של עשיו הוא אופן של הסתרה, הוא אופן של כסוי וע"ש כן נאמר בו "ויצא הראשון אדמוני כולו כאדרת שער" כלומר, כל גופו מכוסה, כל גופו מוסתר, כל גופו מעלים, שאם אצל כל אדם יש מקום בגוף שהשערות מסתירות ויש מקום שהגוף מגולה, אצל עשיו כל הוייתו היא הסתרה, נעלמות שהוא נסתר ונעלם בכח שערותיו, זהו 'כולו כאדרת שער'. ומ"מ א"כ, ביחס הראשון שהוזכר "אין אלוף אלא הקב"ה" – הרי 'נהורא עמו שריא' המציאות של הגילוי, אבל מכנגד עומד מציאותו של עשיו – אדום ששם הוא האופן של האפילה – אופל, זה עומק הנפילה שמתגלה מכח אלופי עשיו.

מצד יעקב חיבור הא-ל והפ"ו שבאלוף ומצד עשיו הפרדותם

ולמהלך השני שהוזכר שמהותו של אלוף זהו צירוף של ב' התיבות א-ל – חסד, 'ופ"ו – אלקים, גבורה, זה תיבת אלוף שמצרפת את ב' המידות האלו יחד, ומצד הקלקול שמתגלה באלופי עשיו – פשוט וברור – עשיו נולד מיצחק שנולד מאברהם, כלומר, השורש של עשיו הוא מידת חסד, מידתו של אברהם אבינו – "יוקח נא מעט מים", 'חסד א-ל כל היום', זהו מידתו של אברהם אבינו, ויצחק מידתו מידת הגבורה – "פחד יצחק היה לי", וא"כ עשיו נולד משניהם גם יחד.

כנגד עשיו עומד יעקב, ומצד יעקב מתגלה ה"מפליא לעשות" שהוא מצרף ומחבר את ההפכים – ישראל בבחינת ראש ויעקב מלשון עקב שהוא מחבר את הקצוות, ובעומק הוא מחבר את כל ההפכים כולם, "מבריא מן הקצה אל הקצה", מצרף מאחד ומחבר את כל ההפכים כולם, זה כחו של יעקב. אבל כנגדו עומד מציאותו של עשיו שהוא בבחינת אלופי עשיו, ובאלופי עשיו מתגלה שאברהם ויצחק נעשים נפרדים זה מזה, זה עומק נקודת הפרדה שחל מכחו של עשיו.

עומק הדבר שקלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם

"אלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק" וכמו שאומר שם רש"י שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה, מאיפה היה השורש לליצני הדור לומר שמאבימלך נתעברה שרה? – פנים אחד לדבר, מחמת שביצחק היה גנוז מי שעתיד לצאת ממנו שזה עשיו ומכחו לא נגלה השורש, שאברהם לא מצטרף עם יצחק אלא הם נעשים נפרדים זה מזה – זה כחו של עשיו שהוא בבחינה של אלוף, הוא מפריד את הא-ל של אברהם מהפ"ו גימטריא אלקים של יצחק, וע"ז נאמר 'אברהם הוליד את יצחק' מה עשה הקב"ה צר קלסתר פניו של יצחק דומה לשל אברהם והיו מעידים ואומרים – זה בנו של אברהם, ה'קלסתר פניו' שמכחו הוא מצורף לאברהם זה גופא האלוף, זה צירוף של הא-ל יחד עם ה-פ"ו ומכח כך מצטייר

שצורתו של אברהם וצורתו של יצחק הם אותו צורה, זה גופא ה'מפליא לעשות' שהקדוש ברוך הוא יכול לקחת שתי הפכים וליצור להם תבנית אחת, צורה אחת, זהו "מה עשה הקב"ה צר קלסתר פניו של יצחק דומה לשל אברהם", זה גופא האלוף.

אבל מכח יצחק יוצא עשיו וכמו שהוזכר, הוא לא יוצא רק מכח יצחק אלא הוא יוצא מכח יצחק שיצא מאברהם ובעשיו מונח ה'אברהם הוליד את יצחק' - אבל מצד מהלכי הקלקול, ועי"כ נעשה ההפרדה שאין חיבור דתיקון לכח מדרגת אברהם יחד עם כח מדרגת יצחק שיהו מצורפים יחד אהדדי.

כאשר עשיו מתחבר לכח דאברהם הוא מתחבר אליו מצד הקלקול, הוא הולך ונושא את בת ישמעאל לו לאשה שזה עוד מהלך שעשיו חוזר בחזרה להצטרף לחלקו של אברהם אבינו, אבל לא מצד מהלכי התיקון שבדבר אלא דייקא מצד מהלכי הקלקול וזה הופך להיות שורש של מדרגת הקלקול שהא-ל-וה-פ"ו, אברהם ויצחק אינם מצורפים יחד אהדדי.

מדרגת אאלפך חכמה אאלפך בינה מצד התיקון והיפוכם בעשיו

ובאופן השלישי שהוזכר במדרגת אלוף שזה משתלשל ויורד באופן של 'אאלפך חכמה - אאלפך בינה'. בבחינת "ואתה אלופי ומיודעי אנוש כערכי" שזה האלוף מלשון "אאלפך חכמה אאלפך בינה", ולעומת כך עשיו כל מציאותו היא כלשון דקרא "ימותו ולא בחכמה" שזה הרי מה שהיה במעשה עם יעקב אבינו בבכורה שעשיו אומר "הנני הולך למות ולמה זה לי בכורה", כלומר שהיפך מציאות ה'אאלפך חכמה אאלפך בינה' מתגלה אצל עשיו שהוא מופקע מאותו 'אאלפך חכמה אאלפך בינה'.

יעקב היה "איש תם יושב אוהלים" ועשיו היה "איש ציד איש שדה", ב"איש תם יושב אוהלים" יש כמה לשונות בחז"ל על איזה 'אוהלים' זה קאי ובלשון חז"ל אומרים חז"ל "יושב אוהלים" - באהלי אברהם ואהלי יצחק, כלומר מה שיעקב היה נמצא באהלי אברהם ויצחק היינו שהוא קיבל מהם את ה'אאלפך חכמה - אאלפך בינה', מאברהם הוא קיבל את ה'אאלפך חכמה' ומיצחק הוא קיבל את ה'אאלפך בינה', זה מה שקיבל יעקב משניהם.

אבל עשיו, היפך ה'איש תם יושב אוהלים' מתגלה בעשיו "איש ציד איש שדה", דייקא היה בו כח של סילוק של ה'אאלפך חכמה אאלפך בינה' דתיקון אלא באופן של קלקול כמו שאומרים חז"ל ומובא ברש"י כידוע מאד, שביאור הדבר במה שנאמר "כי ציד בפיו" - שהיה צד את אביו באמרי פיו שהיה שואל כיצד מעשרין את התבן, כיצד מעשרין את המלח", מה מונח בהגדרת השאלות האלה? - זה סילוק של ה'אאלפך חכמה אאלפך בינה', הוא שואל שאלות שאין בהם את עומק הגילוי של 'אאלפך חכמה אאלפך בינה' אלא הם רק צורת דמות כביכול שהיא מעין אותו דבר, זה ה"ציד בפיו" באופן של 'ערום' משורש של 'והנחש היה ערום מכל חית השדה', אלו הם שאלותיו היפך ה'אאלפך חכמה אאלפך בינה'.

וא"כ, הוזכר בקצרה ממש ג' מהלכים מהו האלוף דקדושה שנגדו עומד האלוף של עשיו, שאלו הם אלופי עשיו שעומדים כנגד האלוף דקדושה - 'זה לעומת זה עשה האלקים' בפרטות ג' המדרגות שהוזכרו כפי שחודד.

נפילת האל"ף - א'-פל - מא' לב'

אבל יתר על כן כמו שכבר הוזכר לעיל, הא' עצמה, שזה במילוי המילה אל"ף היא בעצם מרכיבה את המילה אלוף בתוספת האות ו', כלומר - עומק הנפילה שמתגלה אצל עשיו היא שהוא מפיל את מדרגת האל"ף למדרגה כזו שחל בה התוספת של האות ו', וראשית בלשון פשוטה כפי שהוזכר - הא' עצמה שבאל"ף היא הא' השורשית, והל'-פ' שבאל"ף - כאשר זה מתגלה מצד התיקון, זה כל מהלכי הדברים שנתבאר, אבל מצד מהלכי הנפילה זה הופך להיות מאל"ף לא'-פל, שכאשר היא מתגלה מצד מהלכי הקלקול נעשה נפילה לעצם האות א' עצמה - זה שורש מדרגת הנפילה.

וכמובן, יש מה שהדבר נופל מצד שורש הבריאה כפשוטו שזה מה שהתורה מתחילה באות ב', לעומת עשרת הדיברות שמתחיל ב'אנכי ה' אלקיך' בא', 'בראשית' מתחיל באות ב', כלומר שנעשה כאן נפילה ממדרגת הא', 'איסתכל באורייתא וברא עלמא' וכאשר הקב"ה 'איסתכל באורייתא הוא לא הסתכל כביכול באורייתא שמתחילה בב' אלא הוא הסתכל באורייתא שמתחילה בא', ב'אנכי ה' אלקיך', זה ה'איסתכל באורייתא', שזה הא' של 'איסתכל', 'וברא עלמא', 'הב' של ברא יורד ממדרגת הא' של ה'איסתכל' למדרגת הב' של 'ברא', זה עומק נקודת הנפילה של שורש מציאות הבריאה.

כל דבר כאשר הוא מתפשט - זה נקרא 'אב ותולדה' שהתפשטותו היא התולדה ממנו, וכמו שאומרת בגמ' בריש ב"ק על המשנה 'ארבעה אבות נזיקין - אבות, מכלל דאיכא תולדות' וכמו"כ אומרת הגמ' לגבי שבת שנאמר במשנה אבות מלאכות ארבעים חסר אחת, כל תולדה מונחת במילה אב עצמו, כלומר, כשזה נעתק מהא' לב' זה התפיסה הנקראת תולדה, והירידה הזו מהא' לב' היא במידה מסוימת הפל של האל"ף, והירידה של מציאות הא' היא גופא שורש מציאות הבריאה.

זהו שורש הנפילה שמתגלה מצד שורש הבריאה ב'איסתכל באורייתא וברא עלמא', וכן בכל אב המוליד את בנו שזה העתקה מהא' לב' שבאב.

נפילת הא' ע"י צירוף הו' שהופך ל-או

אבל ביחס ללידתו של עשיו - כל אב כאשר הוא מוליד - הוא מוליד בצלמו כדמותו, זה סדר הדבר בכללות ממש, 'בצלמו כדמותו' או 'כדמותו' אבל בהגדרה הכוללת מעין מציאות האב זה שורש מציאות הלידה, זה הא'-פל שנעשה במציאות האב כפי שחודד, אבל עשיו נקרא אדום היפך אדם דקדושה, יש

בחינה שנאמר אתם קרויים אדם ואין אומות העולם קרויים אדם אלא האדם, אבל יש צירוף נוסף שמתגלה שזה אדם שנעשה בו עוד אות נוספת, והאות הנוספת שמצטרפת אליו היא האות ו', מה עומק נקודת הדבר שאופן ההצטרפות שמתגלה בעשיו לאדם זה ע"י האות ו'? - ראשית כל כפשוטו מהו מקום שורש הדבר ולפי"ז מה הצירוף של המילה אלוף, אלוף כפי שהוזכר יש בו אותיות א-ל ויש בו אותיות פ"ו, כאשר צירפנו את האות ו' לתיבת אל"ף כשצירפנו את האות ו' לא' זה הופך להיות או, נעשה החידוש של האו, כאן מונח עומק נקודת הנפילה של הא', מצד שורש הא' זה 'אחד', 'אחד יחיד ומיוחד' - זה הא' 'אחד'.
ההעתקה מהא', ראשית, היא יוצרת ב' כמו שנתבאר, שזה יורד ממדרגת א' למדרגת ב' שבב' כמובן שיש שנים - שזה פשוט, שב' הוא שנים.

אבל יש אופן שהא' עצמה הופכת להיות מציאות של שנים שזה תוספת האות ו' לאות א', האות א' כשלעצמה היא 'אחד', אבל כאשר מצרפים לאות א' את האות ו' א"כ, מהא' - אחד, נעשה או, כל מהותו של או זה - או זה או זה - זה הגדרת האו.

יש כאן הבדל דק בין הירידה ממדרגת הא' לב' לבין הגילוי שבתוך הא' עצמו נעשה תוספת של אפשרות הנקראת או.

כאשר האפשרות הזו מתגלה מצד נקודת הקלקול הגמור זה הופך להיות צעקת - אוי-וי, וכן ע"ז הדרך, כלומר - עצם הא' עצמה הופכת להיות נקודה שחס ושלום היא יכולה להחלק לשנים.

מצד התיקון זה המדרגה שנאמר 'אנכי הוי"ה אלקיך' - 'אנכי מי שאנכי', זה הא' של ה'אנכי', זה ה'אלופו של עולם', זה ה'אחד' שבדבר, אבל כשזה יורד מכחו של עשיו שבמקום אדם הוא הופך להיות אדם, נעשה בו אופן של שנים מצד הא' עצמו.

'אדמה לעליון' מצד הקדושה ו'אדמה לעליון' דעשיו - או זה, או זה

ושורשי הדברים בקצרה ממש - כידוע עד מאד, מה שהאדם נקרא אדם כמו שהרחיבו רבותינו, הוא משתי סיבות שורשיות, הסיבה התחתונה שהוא נקרא אדם כי הוא נברא מן האדמה, "וייצר את האדם עפר מן האדמה" והסיבה השניה שהוא נקרא אדם זהו מלשון הפסוק "אמרתי אעלה על במתי ארץ אדמה לעליון" ומצד התיקון יש את הדימוי דקדושה שזה מה שנאמר בנביאים "וביד הנביאים אדמה", על שם כן האדם נקרא אדם מל' "אדמה לעליון" מצד הקדושה - לא מצד הקלקול כאותו רשע שאמר 'אדמה לעליון' אלא "אדמה לעליון" מצד מהלכי הקדושה.

וא"כ, זהו מה שהוא נקרא אדם, מהצד התחתון מצד יצירתו "עפר מן האדמה" ומהצד העליון של ה"ויפח באפיו נשמת חיים", "נעשה אדם בצלמינו כדמותינו" – הכ"ף המדמה של 'כדמותינו', מכח כך הוא נקרא אדם מלשון 'אדמה לעליון'. זהו שני הצדדים שמכחם האדם נקרא אדם.

ולפי"ז, ברור הדבר – כאשר הוא מתדמה לעליון הוא נעשה כביכול מעין העליון, זה ההגדרה של 'אדמה לעליון', מכחו של 'אדם דקדושה' זה 'אדמה לעליון' כפי שחודד, אבל כשמתגלה מכחו של עשיו שבמקום להיקרא אדם הוא נקרא אדם, כלומר שגם כאן נוסף בו האות ו' כפי שחודד, כמו שבאל"ף מכח שהתווסף האות ו' נעשה בעשיו אלוף כמו כן באדם כשהתווסף בו האות ו' הוא נעשה אדם – היינו הך – זה אותה ו' המצטרפת, ואז, ה'אדמה לעליון' כאשר הוא נדמה לעליון חס ושלום, מתגלה מהלך של – או זה, או זה – זוהי תפיסתו של עשיו.

מדרגת 'תאומתי' של יעקב לעומת תאום דעשיו

ולפי"ז להבין נפלא מאד, עשיו שנקרא אדם נאמר בו "ויצא הראשון אדמוני כולו כאדרת שער" ואח"כ נאמר אצל יעקב "ואחרי כן יצא אחיו וידו אוחזת בעקב עשיו", אבל בשורש היצירה שהיה אצל יעקב ועשיו הם היו תאומים, וכדברי חז"ל שמה שכתוב 'תומים' חסר א' כי היה אחד רשע ואחד צדיק, מאיפה השורש שמתגלה בעשיו שהוא תאום – אז וודאי, לתתא הוא תאום של יעקב, ברור הדבר – אבל הרי מצד הקדושה נאמר על הכנסת ישראל בשיר השירים "פתחי לי אחותי רעייתי יונתי תמתי" ואומרים ע"ז חז"ל כידוע, "אל תקרי 'תמתי' אלא 'תאומתי', לא אני גדול ממנה ולא היא גדולה ממני", והרי שמבואר בחז"ל שזוהי ההגדרה הנקראת 'תאום' שלכן הדרשא היא 'אל תקרי תמתי אלא תאומתי, לא אני גדול ממנה ולא היא גדולה ממני, וברור א"כ, שמצד מדרגת הקדושה זה כחם של ישראל – שזה מדרגת מתן תורה שניתנה בחודש סיון שמזלו הוא תאומים.

אבל מצד מהלכי הקלקול, הכח הזה מתגלה באלופי עשיו, זה מתגלה בעשיו שהוא תאום, עשיו הוא כח הקלקול שהוא לוקח את המדרגה מצד הקדושה שנקראת 'תאום' ש'תאום' זה אותיות או-תם שזה מדרגת יעקב אבינו מצד הקדושה – "איש תם יושב אוהלים", אבל כנגדו עומד מציאותו של עשיו וה'תאום' מנסה לדמות את עצמו לדבר אחר שזה הרי המציאות של תאום כמו שהוזכר בבחינת "לא אני גדול ממנה ולא היא גדולה ממני" שלכן כנסת ישראל נקראת תאומתי, אבל עשיו הוא לא רק תאום ליעקב אבינו, זה רק מה שמתגלה לתתא [– וגם בזה נאמר 'אמלאה החרבה' כמו שאומרת הגמ' לא נתמלאה ירושלים אלא מחורבנה של צור וכן להיפך] אבל שורש מציאות התאום שמתגלה בעשיו זהו היפך מדרגת 'תאומתי' של יעקב אבינו להקדוש ברוך הוא של 'לא אני גדול ממנה ולא היא גדולה ממני', שבעשיו מתגלה מצד הקלקול

שהוא מצייר את מצבו שהוא הופך להיות כביכול תאום להקב"ה, זה הכח דקלקול שמתגלה בעשיו, זה שורש ה'תאום' שמתגלה במציאות של עשיו.

וכשהוא הופך להיות תאום - זה האל"ף ו' הו' שבתוך הא' שזה האו - או זה, או זה - שמתגלה במציאותו של עשיו, כלומר שמכח ה-או הוא נעשה תאום, שזהו תאום שכתוב חסר ו' - תם-א', הוא שייך למציאות השורשים של הדבר, כלומר, מה שהוא שייך למציאות השורשים היינו שהוא מנסה לגעת בשורש ולצייר שכביכול הוא מעין הדמות של מעלה ושייך שיהיה - או זה, או זה - זה התאום שמתגלה במציאותו של עשיו.

וזה העומק של מה שהוזכר שכשנאמר 'והנה תומים בבטנה' הוא חסר א' ואומר רש"י מיסוד דברי חז"ל שבא לומר שא' מהם צדיק וא' רשע, אבל בעומק, מה שהאחד הוא רשע - היא גופא בגלל שחסר הא' כי אם היה הא' הוא היה מחזיר את התאום את האו שבתאום, לכן חסר א' להחסיר את המציאות הזו של האפשרות שיקרא בתאום שבו האו.

זה גופא נקודת ההבדל, מצד מדרגת הקדושה דישראל ע"ז נאמר 'לא אני גדול ממנה ולא היא גדולה ממני' שזה ה'קודשא בריך הוא וישראל חד' מצד מהלכי הקדושה, אבל בכח הקלקול של עשיו היפך מציאות ה'חד' מתגלה ה'או', זה עומק נקודת הנפילה של מדרגתו של עשיו.

וא"כ, בעשיו מתגלה שבמקום שהוא יהיה במדרגת אדם - אדמה לעליון' מצד הקדושה הוא הופך להיות אדום בבחינת האו שבאדום, שנעשה בו המציאות של ה-או זה, או זה - זה השורש של הנפילה שהוזכר במדרגת האלוף, היפך האל"ף שהוא 'אחד' שזה פנימיות הא', נעשה האלוף שהוא צירוף של ו' לאל"ף - לא', וע"כ הוא נעתק ממדרגת ה'אחד' למדרגה של אפשרות של שתיים שזה האפשרות של ה-או זה, או זה, זה כחו של עשיו, כחו של אדום כמו שנתבאר.

אלוף מל' 'אפילות' - מאוחרות, מדרגת האחרון שבנעשיו

ולפי"ז להבין ביתר עומק, נאמר בלשון הפסוק במתן תורה "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים וגו' לא יהיה לך אלהים אחרים על פני", מהו ה"אלהים אחרים" - עבודה זרה, אבל בפרטות השתא לסוגיא דידן איפה השורש של אלהים אחרים? - כאשר לוקחים את האל"ף שהוא אלופו של עולם והופכים אותו לאלוף, והאלוף הזה יורד למדרגת הקלקול כמו שהוזכר שיש באלוף את הא-ל והפ"ו שזה גימטריא אלקים, זה הופך להיות אלוף מלשון "אפילות הנה" שמשמעותו הוא מאוחרות הנה, זה השורש לאלהים אחרים "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני", ומצד הכך האלופים של עשיו הם אלופים מלשון 'אפילות הנה' - 'מאוחרות הנה', זה עומק מדרגתו של עשיו שיש בו מציאות של אלופים.

ולפי"ז נבין את העומק שבדבר למה עשיו יצא ראשונה בלידה, שהרי מצד שורש היצירה כמו שאומר רש"י מלשון חז"ל כידוע מאד, משל לשפופרת שמי שמכניסים ראשון יוצא אחרון ומי שמכניסים אחרון יוצא ראשון וא"כ בעומק עשיו הוא אחרון ורק בלידה הוא יוצא קודם יציאתו של יעקב אבל בשורש שלו הוא מציאות של אחרון, הוא לא ראשון, ולפיכך א"כ, בעומק היצירה שלו, בהדגשה, לא בגדר של 'פטר רחם' אלא בעומק שורש היצירה שלו, הוא נוצר אחרון, מה שהוא נוצר אחרון זה מכח ה'אפילות הנה' - 'מאחרות הנה', זה עומק נקודת האפילה שמתגלה במציאותו של עשיו, זה האלוף של עשיו, מה שעשיו יש לו אלופים שאלוף הוא מל' אפילות זה משורש היצירה שהוא נוצר אחרון ולא נוצר ראשון, משם נעשה שורש היותו שהוא מציאות של 'אפילות' - 'מאחרות' כפי שחודד.

נח האחרון של עשיו ביצירה מכח יצחק ונח הראשון שבלידה מכח

האם

ואשר על כן, כשמציאותו של עשיו היא בבחינה של פ"ו שבגימטריא אלקים שנעשה אלהים אחרים מכח המציאות שהוא נוצר אחרון, ברור הדבר, ממי הוא נוצר אחרון? - מכחו של יצחק שהוא מדרגת הדין, מדרגת אלקים, מכחו הוא נוצר שני והוא לא נוצר ראשון.

זה הרי ההבדל בין היצירה ללידה, הבכור שבלידה תלוי באם שזה ה'פטר רחם' שתלוי באם שהוא פוטר רחמה של האם, אבל היצירה ביסודה היא מיסוד האב, נמצא שמכח יצחק הוא בעצם בגדר 'מאחרות הנה', הוא איננו ראשון אלא הוא הופך להיות מציאות של אחרון.

משא"כ בכח הלידה בפועל, מכחה של רבקה שנאמר בה "ויתרוצצו הבנים בקרבה - הוא יוצא קודם לאויר העולם, אבל בשורש היצירה הוא בבחינת 'אפילות הנה' - מאחרות הנה', זה הגילוי של אלופי עשיו.

מהות מכירת הבכורה ליעקב

ודייקא איפה מתגלה המציאות שהוא הופך להיות מאוחר? שהרי יעקב על אף שמצד היצירה הוא ראשון, מצד היציאה הוא אחרון, אבל יעקב בא וקונה מעשיו את הבכורה, ועומק הדבר להמתבאר, שהרי יעקב אומר לעשיו "מכרה כיום את בכורתך לי" וכדברי חז"ל ש'ביום' היינו היום שמת בו אברהם אבינו, ולכן דייקא אומר עשיו "הנני הולך למות", ועומק נקודת הדבר - הכח של האלוף יש בו את הא-ל ואת הפ"ו, הא-ל הוא ראשון והפ"ו הוא אחרון, ולכן ביום שמת אברהם אבינו זה הזמן שגובר ה-פ"ו על הא-ל, זוהי המיתה של אברהם אבינו, וביום הזה מתגלה כח ה-פ"ו של עשיו - שהוא יונק את מקום האחר שבו, זה ה"סוף כל האדם למיתה" זה האחרית של האדם, זה מה שמתגלה ביום מיתתו של אברהם אבינו בבחינת

אחרית, וזה הכח שבאותו יום אומר יעקב אבינו לעשיו "מכרה כיום את בכורתך ליי", ואז עשיו מוכר ליעקב את הבכורה, ופשוט וברור, המכירה שהוא מוכר לו את הבכורה זה לא שהוא מכר לו בכורה כפשוטו אלא הוא גילה את השורש - שביצירה עשיו הוא אחרון ומכח כך יעקב הופך להיות בכור, זה לא בכורה חדשה - ואה"נ בכל אופן זה לא בכורה לדינא שיהא בו ביעקב דין פטר רחם - אבל פשוט וברור שמכירת הבכורה היא לא חידוש שיעקב הופך להיות בכור, אלא לגלות ששורש הבכורה של יעקב היא ביצירה ולא מצד הפועל של מקום הלידה, זה הגדרת מכירת הבכורה.

דביקותו של עשיו במדרגת האחור

אבל בפרטות לעניינא דידן השתא מהי עומק נקודת המכירה של הבכורה? - בכורה היא ראשית, וא"כ כאשר עשיו מוכר ליעקב את הבכורה, כלומר, מתגלה שכל היותו של עשיו אינו אלא אחור, הוא האחרון, זה ה"הנני הולך למות" שמתגלה במציאותו של עשיו.

מכירת הבכורה מבררת שעשיו לוקח לחלקו את האלוף מלשון 'אפילות הנה' מאוחרות הנה, כל זמן שהבכורה נמצאת אצל עשיו בפועל, א"כ לא מתגלה שהאלוף הוא בבחינת 'אפילות הנה' - מאוחרות הנה' אלא כביכול מתגלה בעשיו מציאות של ראשון, ואם מתגלה בו מציאות של ראשון א"כ, כביכול הוא שייך לאופן של ה'אחד', 'יחידו של עולם', שם זה המדרגה של הנפילה של התאומים בבחינת האו שהוא שורש הנפילה כמו שנתבאר.

אבל כאשר מבררים שעשיו אינו ראשון, א"כ, הוא לא שייך לאלוף בבחינת אחד - ראשון, אלא הוא שייך למדרגה של 'אחור' זוהי מכירת הבכורה, כלומר במכירת הבכורה מתברר שה'ראשית' היא ליעקב וה'אחור' הוא למציאותו של עשיו, ע"כ עשיו יונק את כל כוחו רק באופן של 'אחור' ואז, האלוף שלו הופך להיות "אפילות הנה" - 'מאוחרות הנה', וה'מאוחרות' כלומר שהוא דבק במדרגת ה'אחור', הוא דבק במדרגת האחרית דקלקול.

מדרגת 'הנני הולך למות' דעשיו

זה מה שמוציא עשיו מפיו ואומר "הנני הולך למות ולמה זה לי בכורה", כלומר, בכורה היא ראשית ומיתה היא אחרית, וזה מה שאומר עשיו, אם "הנני הולך למות" שא"כ הוא דבק ב'הנני הולך למות' ומכח כך נעשה המציאות שנעתק ממנו הבכורה.

ובלשון אחרת והיינו הך, יש את הצירוף של אברהם ושל יצחק בבת אחת, אבל עשיו הפריד את אברהם ואת יצחק וא"כ, איפה הוא דבק - הוא דבק באותו מקום שאברהם הסתיים ואין לו יותר צירוף ליצחק, זה מה שמתגלה ביום מיתתו של אברהם אבינו שכביכול נעתק הצירוף של אברהם ויצחק, ולכן דייקא כל

המעשה עם הבכורה היה ביום מיתתו של אברהם שביום מיתתו של אברהם שהוא היה מכניס אורחים שהוא נותן את האוכל לאורחים, אבל עשיו מוכרים לו אוכל, לא נותנים לו את האוכל – זה העומק שנעתק מכאן כחו של אברהם אבינו שביום מיתתו של אברהם נעתק הכח של אברהם אבינו.

ובלשון אחרת, על אברהם נאמר "מי העיר ממזרח צדק" תחילת ההויה של כל דבר וכדברי חז"ל 'בהבראם' – 'באברהם נברא העולם', וביום מיתתו של אברהם אבינו יש את ההסתלקות של הראשית וגילוי של מציאות האחרית, יעקב דבק בחייו של אברהם ועשיו דבק במיתתו של אברהם, זהו האלוף שבעשיו-אלופי עשיו, ולכן נאמר במלכי עשיו 'וימלוך – וימת, וימלוך – וימת' מאותו מציאות של מיתה כמו שנתבאר.

ומ"מ א"כ, מציאות האלוף שמתבררת שהיא שייכת לחלקו של עשיו, מכח מכירת הבכורה זה הופך להיות אלוף מלשון 'אפילות הנה – מאוחרות הנה' ועד כמה שהוא מאוחר א"כ זה לא – או זה, או זה, זה כל מציאות הברור שזה חוזר להיות שיש אחד, ויש שני אחריו, וזה מתברר בכח ה'אפילות' מיהו האחד ומיהו השני, וכאן עומק נקודת נפילתו של עשיו שנעתק מכח מדרגת הראשית לאחרית וא"כ, אין צירוף של 'או' אלא זה הופך להיות מציאות דקלקול כמו שנתבאר שזהו חלקו של עשיו, חלק האחרית, חלק של האחרון.

ברור מדרגת ה'אחרית' דעשיו באחרית הימים

כאשר מבררים את מציאות האחרית זה העבודה של אחרית הימים – "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו" ואז "והיתה לה' המלוכה" שזה מה שיהיה באחרית הימים, למה זה דווקא באחרית הימים? – וודאי שביאורים רבים לדבר, אבל למהלך הדברים שנתבאר – היא גופא תוקף הדברים, מה שמבררים את עשיו באחרית הימים זה לא רק שבאחרית הימים מכלים אותו, אלא מבררים שהוא שייך לאחרית, זהו הברור של עשיו באחרית הימים, אחרית הימים זה הזמן לברר שהויתו של עשיו היא איננה 'ראשון' אלא 'אחרון', זה גופא המלחמה עם עשיו באחרית הימים, כשמבררים את המלחמה בעשיו באחרית הימים מבררים שהוא שייך לאחרית וזה גופא נקודת ביטולו, זה ה"הנני הולך למות ולמה זה לי בכורה" שהוא נעתק מכח מדרגת ראשית למדרגה של האחרית.

כאשר נבדל האלוף דקלקול שהוא עשיו – חוזר ומתגלה האלוף דתיקון שהוא אלופו של עולם, שהוא ה'אחד' – זה כח הבכורה שמתגלה במדרגתו של אברהם שנעתק ליצחק ונעתק ליעקב אבינו שהוא מקבל את חלק הבכורה מעשיו, הבכורה זה אותיות ב'-כ'-ר' שהם אותיות שניות אבל מכח כך מתגלה האב שמונח בו האב והבן שזה הא' והב' דקדושה ולא במדרגת הא' דקלקול שהופכת להיות או דקלקול, וזה הברור של חלקו של יעקב אבינו, "ויעקב הלך לדרכו", הוא נבדל ממציאותו של עשיו וא"כ לא מתגלה אצלו – או יעקב, או עשיו – באופן של תאומים.

עשיו מבקש "אציגה נא עמדי" – הוא מבקש לילך יחד עם יעקב כי הוא רוצה להישאר במדרגת התאומים של החיבור, ויעקב מבדיל את עצמו ממציאיותו של עשיו והוא דבק ביחיד העליון, לא באופן של תאומים שבצד התחתון שמשם יונק עשיו את כל כחו כמו שנתבאר.

זהו האלופי עשיו, וכאשר נתברר ונבדל המציאות של אלוף דעשיו חוזר ומתגלה דברי הגמ' שהוזכר בראשית "אין אלוף אלא הקדוש ברוך הוא שנאמר אלוף נעורי אתה".

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל, וכן מקובץ שאלות ותשובות

לפי סדר הפרשיות, יש לשלוח בקשה לכתובת:

bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס,

יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"

ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 פקס 03-548-0529

bilvavi231@gmail.com

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השמן"

ישראל 073.295.1245 USA 718.521.5231